Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ...

Τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ΑΝΡΥ ΛΑΒΕΝΤΑΝ

Ὁ Ματιὲ κοιμόταν στὸ πάρκο.

(Καλοκαῖρι. Τέσσερις ἡ ὥρα τὸ πρωΐ. Ἕνα κελλί στὶς Κεντρικὲς φυλακές. Ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν, ὁ εἰσαγγελεύς, ὁ ἀστυνόμος κι' ὁπαπᾶς ἔχουν μπεῖ μέσ'στὸ κελλί, καὶ ἔχουν περιτριγυρίσει τὸν κατάδικο Ματιὲ ποὺ κοιμᾶται βαθειά, ξαπλωμένος πάνω στὴν κουβέρτα του.)

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ, *(στοὺς ἄλλους).*— Ἐμπρός! Εἶνε καιρός...

Ο ΠΑΠΑΣ, *(ἀγγίζοντας τὸν ὦμο τοῦ καταδίκου).*— Φίλε μου...

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ.— Ματιέ !..

ΜΑΤΙΕ, *(κοιμισμένος ἀκόμη).*— Ἔ, ἔ...;

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.— Ἐμεῖς εἴμαστε...

ΜΑΤΙΕ.— Ἄ !.. Σεῖς... ἤρθατε κιόλας ;...

Ο ΠΑΠΑΣ.— Θάρρος !

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.— Ἡ αἴτησις σου γιὰ τὴ χάρη ἀπορρίφθηκε;

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.— Ἦρθε ἡ στιγμὴ γιὰ νὰ δεῖξῃς ὅλο σου τὸ θάρρος...

Ο ΠΑΠΑΣ.— Ἔχεις καμμιὰ τελευταία χάρι νὰ μᾶς ζητήσῃς,

ΜΑΤΙΕ.— Χάρι ;..

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.— Ναί... θὰ τὴν κάνουμε...

ΜΑΤΙΕ.— Ναί, νὰ μ' ἀφίσετε πέντε λεφτουλάκια ἀκόμα νὰ κοιμηθῶ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ, *(καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς μαζί).*— Ἀδύνατο !

ΜΑΤΙΕ.— Ἀρνιώσαστε ;

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.— Αὐτὸ ποὺ ζητᾶς δὲν εἶνε στὸ χέρι μας... Ὁ νόμος...

Ο ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ.— Ἄϊντε... Σήκω τώρα... *(Ὁ Ματιὲ σηκώνεται κι' ἀρχίζει νὰ ντύνεται).*

ΜΑΤΙΕ.— Κρίμας... Γιὰ πέντε λεφτουλάκια ὕπνο ποὺ σᾶς ζήτησα... Δὲν εἶνε εὐγενικὸ ἀπὸ μέρους σας ποὺ μοῦ ἀρνηθήκατε αὐτὴ τὴ χάρι...

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.— Ἔλα τώρα, ἄσε τὰ λόγια...

ΜΑΤΙΕ.— Πέντε λεφτά... Δὲ ζήτησα τὴ γῆ καὶ τὸν οὐρανό... Ἄειντε πάλι· αὐτὸ ἦταν πάντα τὸ ριζικὸ τὸ δικό μου. Μὲ τὸν ὕπνο καὶ τὰ κρεββάτια, τἄχουμε τσουγχρισμένα ἀπὸ καιρό... Ποτέ μου δὲν τὸν χόρτασα, τὸν ὕπνο... Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ εἴμουν παιδὶ ἡ ἴδια δουλειὰ γίνεται. Ποῦ νὰ χαρῶ κι' ἐγὼ σὰν κάθε χριστιανός, πρωϊνὸ χουζοῦρι... Πότε κάτου ἀπ' τὰ γεφύρια κοιμόμουνα, πότε στοὺς μπάγκους, πότε στὸν καθαρὸ ἀέρα... Ὕπνος σοῦ λέει ὁ ἄλλος... Μὲ βροχή, μὲ χιόνι, μὲ κρύο, ἔτσι κοιμόμουν πάντα... Δὲ βαρυέσαι... Πᾶνε τώρα ὅλ' αὐτά...

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.— Μήπως ἔχεις νὰ κάνεις καμμιὰ ἀνακοίνωσι στὴ δικαιοσύνη ;

ΜΑΤΙΕ .— Ὄχι. Μὲ ὑποχρέωσε κι' αὐτή...

Ο ΠΑΠΑΣ.— Μετανοεῖς, παιδί μου, γιὰ τὸ ἔγκλημά σου ;

ΜΑΤΙΕ.— Νὰ σοῦ πῶ, ναί... Σφάξαμε τὴ γριοῦλα τοῦ Ὠτέϊγ... ἔ, θεὸς σχωρές τη πιά... Θᾶταν καλύτερα νὰ τῆς πέρναμε μονάχα τὸ πουγγί... Δὲ φταίω γώ, ὅμως γιὰ τὸ φόνο. Κεῖνος· ὁ Γκαμπρὼ μὲ πῆρε στὸ λαιμό του. Αὐτουνοῦ ἦταν ἡ ἰδέα, αὐτὸς ἔκανε τὰ σχέδια. Αὐτὸς μάναψε, μ' ἔβαλε νὰ κάνω τὸ φονικό...Δὲ φαντάζουμαι νὰ τοῦ δώσανε χάρι αὐτουνοῦ... Σὲ θάνατο ἐγώ, σὲ θάνατο κι' αὐτός..."Ετσι λέει τὸ δίκιο.... Μαζὶ θὰ πληρώσουμε τὴν ἁμαρτία μας. Ἔτσι δὲν εἶνε ; *(Ὁ παρευρισκόμενοι σιωποῦν).* Ὄχι ; Δὲ λέτε τίποτε ; Τοῦ δῶσαν χάρι ; Ἄ, τὸν παληο . . . . *(Τὸν δένουν).*

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.— Ἀρκετὰ τἄπαμε. Δρόμο τώρα !

ΜΑΤΙΕ.— Δρόμο! Ἐγὼ πάω στὴν γκιλλοτίνα καὶ αὐτὸς κοιμᾶται ἀκόμα ὁ παληάνθρωπος... Πέντε λεφτὰ ὕπνο σᾶς ζήτησα καὶ δὲν μοῦ κάνατε αὐτὴ τὴ χάρι... Ἄ, κύρ παπᾶ μου, τὶ νὰ σοῦ πῶ, δὲν ὑπάρχει Θεός !...

Ο ΠΑΠΑΣ.— Ὑπάρχει, παιδί μου. Θὰ τὸν δῇς σὲ λίγο.

(Τὸ ντύσιμο τοῦ κατάδικου ἔχει τελειώσει. Κατεβαίνουν τὰ σκαλιά. Περνᾶν ἀπὸ διαδρόμους. Ὁ δήμιος πηγαίνει μπρός. Φτάνουν ὥς τὶς πόρτες τῆς φυλακῆς ποὺ ἀνοίγουν διάπλατες μπρός τους. Βρίσκονται στὴ μεγάλη πλατεῖα. Ὁ Ματιὲ εἶνε κατάχλωμος. Προχωρεῖ, ἀκουμπώντας στὸν παπά, καὶ μηχανικὰ δὲν ἐπαναλαμβάνει παρὰ δυὸ λέξεις, σὰν νὰ ἐκφράζει μ' αὐτὲς τὶς τελευταιες του σκέψεις : «Πέντε λεφτὰ ! οὔτε κἂν πέντε λεφτά :...» Φτάνουν μπρὸς στὴ λαιμητόμο τοῦ δίνουν καὶ φιλάει ἕνα μετάλλινο σταυρό, δυὸ χέρια τὸν ἁρπάζουν βάνασα... ὀχλοβοή... Νοιώθει ἕνα κρῦο σίδερο νὰ πέφτῃ στὸ λαιμό του... μιὰ ζάλη τοῦ ἔρχεται σὰ νὰ πετάῃ... πεθαίνει... Κι' ὕστερα πιὰ τίποτε...

(Σιγὰ σιγὰ ὁ Ματιὲ ἀρχίζει νὰ ξυπνάῃ ἀπ' τὸ...θάνατο. Τὸ πρῶτο πρᾶμα ποὺ ἀντικρύζουν τὰ μάτια του εἶνε διάφορα ψηλὰ χορτάρια, ποὺ βρίσκονται γύρω του... Ὁ ἥλιος ποὺ ἀνατέλλει λάμπει μέσ' ἀπ' τὰ φυλλώματα τοῦ δάσους, ποὺ εἶν' ἐγρὰ ἀκόμα ἀπ' τὴ δρόσια. Βρίσκεται στὰ περίχωρα τοῦ τόπου τῶν ἐκτελέσεων... Εἶνε ξαπλωμένος κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο πάνω πάνω σὲ δυὸ ξεδιπλωμένες φημερίδες, κι' ὁ φίλος του, ὁ Γκαμπρώ, ἀκουμπώντας στοὺς ὤμους, κεῖ δίπλα του, τὸν κοιτάζει σαρκάζοντας. Καὶ τότε ὁ Ματιὲ χτυπάει τὴ γῆ μὲ τὰ χέρια του, κι' ἀφίνει ἕνα βαθύ, ἕνα ἠχηρὸν ἀναστεναγμὸ ἀνακουφίσεως.)

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Μωρὲ τί ἔπαθες ;

ΜΑΤΙΕ. — Τίποτε...

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Ποῦθε ἔρχεσαι ; Μωρὲ σὺ τρέμεις...

ΜΑΤΙΕ. — Ποῦθε ; Ἀπὸ μακρυά...

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Τὶ φώναζες ἔτσι στὸν ὕπνο σου ;

ΜΑΤΙΕ. — Κᾶτι ἔβλεπα... Ἄστα.

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Μώρ' γιὰ δὲς τὴν λιακάδα... Χαρὰ θεοῦ σήμερα, ἔ ;... Μὴν ξεχνᾷς ὅτι ἔχουμε δουλειὰ τὸ βράδυ.

ΜΑΤΙΕ. — Ναί... ἄκου τὰ πουλιὰ ποὺ λαλοῦν...

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Ναί, αὐτὸ εἶνε σημάδι, τύχης ! Τὸ λοιπόν, ὅπως εἴπαμε γιὰ σήμερα τὸ βράδυ. ἔ ;... τὴ γριοῦλα τοῦ Ὠτέϊγ... ;

ΜΑΤΙΕ. — Τὴ γριά ;...

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Μὰ ναί... Γιὰ σήμερα τὸ βράδυ δὲν κανονίσαμε νὰ κάνουμε τήν ἐπίσκεψίν μας σ' αὐτή ;

ΜΑΤΙΕ. — Ὄχι.

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Δειλιάζεις ;

ΜΑΤΙΕ. — Ὄχι... Μὰ σήμερα τὸ βράδυ ἀδύνατο !

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Τότες, πότε ;

ΜΑΤΙΕ. — Ἄλλοτες... Δὲν ξέρω...

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Μπορεῖ καὶ ποτέ... ἔ ;

ΜΑΤΙΕ. — Μπορεῖ...

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Φοβιτσάρη... Μὰ ὥς τὰ χτὲς ἀκόμα, σοῦ κολάρεσε ἡ δουλειά... Χτὲς εἴσουνα ὅλο ἐνθουσιασμούς. Καὶ σήμερα... ἀντίο τὰ πάντα ! Καὶ δὲν μᾶς λές, γιατὶ μωρέ ;

ΜΑΤΙΕ. — Εἶδα κάποιο ὄνειρο. Κι' ὕστερα, σκάσε τώρα, ἄσε με, νὰ κοιμηθῶ ἀκόμα λίγο...

ΓΚΑΜΠΡΩ. — Τέτοια ὥρα ; Καὶ δὲ μοῦ λές, θὰ κοιμηθῇς πολὺ ὥρα ἀκόμα ;

ΜΑΤΙΕ. — Πέντε λεφτά ! Πέντε λεφτουδάκια τῆς ὥρας, μονάχα...

(Γύρζει ἀπ' τὸ ἄλλο πλευρό.)

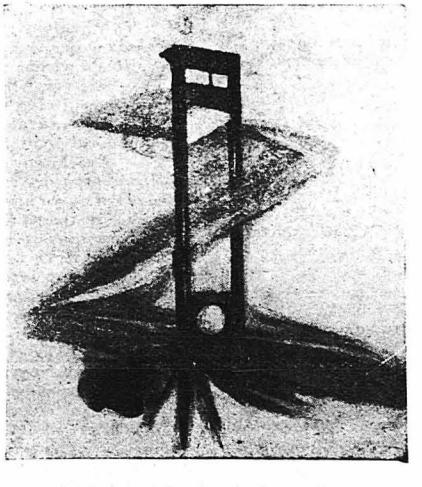

Βλέπει μπρός του τὴ λαιμητόμο.

ΠΟΙΑ ΠΟΛΙΣ ΠΕΡΙΕΒΑΛΛΕΤΟ ΑΠΟ ΕΠΤΑ ΧΩΡΙΣΤΑ ΤΕΙΧΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ;

Ἡ ἀρχαία πόλις Ἐκβάτανα, στὴν Ἀσία, ὅπου ἦταν καὶ τ' ἀνάκτορα τῶν βασιλέων τῆς Περσίας, εἶχε ἑπτὰ τεῖχη διαφόρων χρωμάτων τὰ ὁποῖα την περιέβαλλον. Τὰ τεῖχη αὐτῆς τῆς πόλεως ἤτανε περίφημα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα κι' ἔχουν περιγραφῆ ἀπ' τὸν Ἡρόδοτο. Ἦσαν ἑπτὰ τὸν ἀριθμόν, ἰδίου σχήματος, καὶ ὀρθώνοντο γύρω ἀπ' τὴ πόλη, τό ἕνα ψηλότερα ἀπ' τὸ ἄλλο. Τ' ἀνάκτορα καὶ τὸ θησαυροφυλάκειον εὑρίσκοντο ἀνάμεσα στὰ ἑπτὰ αὐτὰ τείχη. Τὸ πρῶτον ἦταν ὅμοιον μὲ τὸ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἦταν λευκό. Τὸ δεύτερο ἤτανε μαῦρο, τὸ τρίτο εἶχε τὸ χρῶμα τῆς γῆς, τὸ τέταρτο ἤτανε μπλὲ καὶ τὸ πέμπτον ἦταν βαθὺ πορτοκαλί. Τὰ δύο τελευταῖα τὰ ὁποῖα περιέβαλλον τ' ἀνάκτορα ἤτανε μεγάλης ἀξίας διότι ἦσαν χρισμένα, τὸ ἕνα μὲ χρυσὸν καὶ τ' ἄλλο μὲ ἀσῆμι.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Μὲ ξεγελάσαν τὰ πουλιά, τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια,
μὲ γέλασαν καὶ μοῦπανε ὁ Χάρος δὲ μὲ παίρνει.
Φτιάνω τὰ σπίτια μου ψηλὰ καὶ μαρμαροχτισμένα,
φτιάνω τὶς πόρτες μάλαμα, τὰ παραθύρια ἀσῆμι
καὶ τὸ μπαλκόνι τὸ μικρὸ κι' αὐτὸ μαλαματένιο.
Ἀπόξω βγῆκα κι' ἔκατσα κι' ὁλόγυρα ἀγναντεύω,
βλέπω τοὺς κάμπους πράσινους, τὴ θάλασσα γαλάζια,
βλέπω τὸ Χάρο νἄρχεται στὸ γρίβα του καβάλλα,
σέρνει τοὺς νιοὺς ἀπ' τὰ μαλλιά, τοὺς γέρους ἀπ'
[τὰ γένεια
καὶ τὰ παιδάκια τὰ μικρὰ σὰν ἄμμος τοῦ πε-
[λάγου